

PREMIS LITERARIS

L'escriptora de Mexicali narra a 'Donde termina el verano' una història d'amistat femenina i culpa en un lloc de pas marcat per la pobresa.

Elma Correa s'endú el Biblioteca Breve a la frontera mexicana

DAVID MORÁN
Barcelona

Un estiu inoblidable, sí, però no a la Nova York de Bad Bunny, sinó en un barri de Mexicali, una de les últimes ciutats de Mèxic abans de la frontera amb els Estats Units. Allà hi va néixer i créixer l'escriptora Elma Correa, autora dels llibres de contes *Que parezca un accidente* i *Mentiras que no te expliqué*, i hi ha tornat per guanyar la 68a edició del premi Biblioteca Breve amb *Donde termina el verano*, una novel·la sobre l'amistat femenina, el final de la innocència i «la violència estructural que castiga els nens i les dones en un lloc de pas marcat per la pobresa».

El guardó, dotat amb 30.000 euros i convocat anualment per l'editorial Seix Barral, ha volgut distingir la «prosa hipnòtica i precisa» de Correa, així com la capacitat per contraposar a un relat oficial de «feminicidis, pobresa i mares que callen» l'honestat i lleialtat de la comunitat. Elena Ramírez, directora editorial del segell barceloní, va revelar que l'adjectiu *meravellos* va ser d'ús comú durant les reunions d'un jurat «sorpresa» i convingut d'haver trobat una «rara avis». La decisió es va donar a conèixer ahir al Gran Teatre del Liceu després que l'alerta meteorològica obligués a ajornar la cerimònia de lliurament del premi, programada originalment per a dijous al migdia.

«És meravellós que s'hagi premiat una novel·la sobre l'amistat entre dones i no sobre l'Imperi austrohongarès o coses d'aquestes que fan els homes», va celebrar Correa al recollir un guardó que, va assegurar, el més normal és que hagués passat de llarg. «Soc dona, no soc blanca i no tinc privilegis de classe, i en un país com Mèxic aquestes tres coses són tremendes. Estadísticament, no hauria de ser aquí, però la meva mare em va fer creure que podia imaginar mons diferents quan em va posar un llibre davant», va dir.

Presentada com una barreja de *True detective*, *L'amiga genial*

Elma Correa, premi Biblioteca Breve, fotografiada amb el guardó al Liceu.

d'Elena Ferrante i la capacitat d'Alana S. Porter per il·luminar entorns hostils, *Donde termina el verano* és la història de l'Elisa i l'Aimé, dues amigues amb uns camins que se separen després d'un estiu determinant. La nit abans que l'Elisa abandoni la ciutat per anar a estudiar a fora gràcies a una beca d'atletisme, la responsabilitat de totes dues en un fet tràgic fracturarà la seva amistat i tot el barri. Vint anys després, les dues amigues es retroben convertides en persones molt diferents. El paisatge del llibre, va revelar Correa, és el mateix on ella va créixer: els Alamitos, «un barri molt valent a 30 metres de la línia internacional». «No faig autoficció i vaig a teràpia; però, és clar, hi ha molt de les meves amigues, de les relacions que veig. Com a escriptora, la meva feina és escoltar molt», va explicar.

«Laboratori sociocultural»

Correa parla de Mexicali com si fos un «laboratori sociocultural» en què, als 90, coexistien habitants locals, famílies migrants, migrants deportats o amb ganes de travessar «a l'altre costat», grups religiosos nord-americans, metges i infermeres d'assistència social i fins i tot un campament gitano. «A la meva novel·la hi ha molta gent diferent, molts migrants, i s'hi explora l'alteritat i el rebuig absurd cap a una altra persona que únicament s'està buscant la vida», va destacar l'autora. ■

'Passeig de Gràcia. Història d'una família', centrada en «les esplendors i misèries» del carrer, guanya la quarta edició del premi de Comanegra i Àfora Focus Edicions.

El Santa Eulàlia de Roger Bastida habita el passeig de Gràcia

RAMÓN VENDRELL
Barcelona

Roger Bastida (Hospitalet de Llobregat, 1990) és el guanyador de la quarta edició del premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona amb *Passeig de Gràcia. Història d'una família*. El guardó, convocat per Comanegra i Àfora Focus Edicions, té una dotació de 25.000 euros. El jurat, format per Francesco Ardolino, Alba Cayón, Jordi González, Enric H. March i Laura Tejada, va remarcar «l'audàcia de centrar l'obra en una zona tan emblemàtica i tan estudiada de Barcelona i tenir la capacitat de donar com a resultat una obra de gran vigor narratiu que alhora és historiogràficament valuosa».

Malgrat el subtítol *Història d'una família, Passeig de Gràcia* recorre les històries de tres famílies al llarg de més de 200 anys, unides pel passeig de Gràcia: una de noble, una de burgesa i una d'obra del sector servei domèstic. El nucli narratiu es concentra entre 1854 i 1952, de la demolició de les muralles de Barcelona al final del racionament de la postguerra. L'epíleg projecta la novel·la a la crisi de la vivenda actual. «No és una novel·la històrica clàssica perquè en tot moment està connectada amb el present –va dir Bastida en la presentació

del premi, ahir—. La veu narrativa pretén ser absolutament contemporània. Alhora, he lluitat perquè els personatges i les seves accions no es veïessin contaminats per la meua ideologia».

Passeig de Gràcia és la quarta novel·la de Bastida, que treballa en el món audiovisual com a assessor històric, com per exemple a les sèries *La templança*, *Ena*, *la reina Victoria Eugènia*, i *Sira*. La seva especialitat són els estils de vida de finals del segle XIX i la primera meitat del XX. «Com era un telegrama? ¿Com vestia la gent? ¿Quines colònies hi havia? Són preguntes a les quals l'autor pot respondre. «M'agrada acostar la lupa en detalls aparentment menors però que expliquen la societat», va assenyalar. La bona documentació li sembla tan sols el primer i elemental pas d'una novel·la històrica.

«He intentat treure el passeig de Gràcia de la postal d'arquitectura i luxe actual –va explicar Bastida—. Fa només 50 anys al passeig de Gràcia hi vivia gent. L'ecosistema de les cases bones tenia dues cares: la rica i la proletària. Per això *Passeig de Gràcia* retrata les esplendors i les misèries del carrer». L'arquitectura hi té protagonisme, però sobretot des del punt de vista de com s'hi habita. L'escriptor va admetre la seva debilitat per *Vida privada*, de Josep Maria de Sagarra, i *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda.

«Materialitat de trencadís»

Fèlix Riera, director d'Àfora Focus Edicions, va descriure la guanyadora *Passeig de Gràcia* com «una novel·la amb materialitat de trencadís» que enllaça històries que «aparentment no tenen res a veure» i gèneres diversos. El lector se sentirà com en un «*tableau vivant*» de les diferents èpoques del passeig de Gràcia, va dir.

Alba Cayón, directora general de Comanegra, va celebrar la força del premi Santa Eulàlia. Per exemple, *Veus de mort als Encants Vells*, de Sylvia Lagarda-Mata, guanyadora el 2024, ja va per la cinquena edició. ■

El Periódico